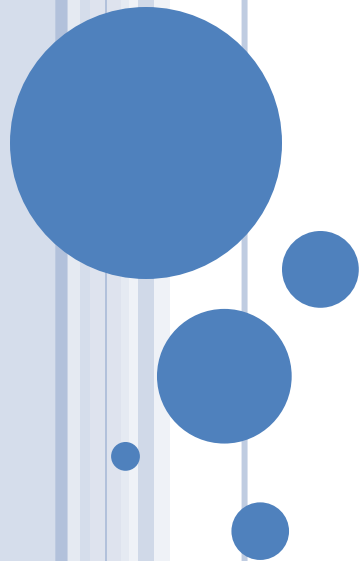

AKCIJSKO RAZISKOVANJE KOT MODEL RAZISKOVANJA PRAKSE

AKCIJSKO RAZISKOVANJE AR

LEWIN, 1948

... je niz korakov v spirali, katerih vsak sestoji iz:

- načrtovanja,
- akcije in
- ocene doseženega.

... je primerjalno proučevanje oblik socialnega delovanja ali ravnanja.

AKCIJSKO RAZISKOVANJE AR

CARR & KEMMIS, 1986

...opredelujeta kot obliko razmišljujočega proučevanja, ki se ga lotevajo udeleženci socialnih situacij, da bi izboljšali:

- Razumnost in pravičnost svoje prakse,
- Razumevanje te prakse in okoliščin, v katerih se dogaja.

AKCIJSKO RAZISKOVANJE AR

BASSEY, 1998

...je oblika raziskovanja, ki jo izvajajo učitelji, da bi:

- Spoznali, preučili in evalvirali svoje delo ter
- Vnesli spremembe za izboljšavo prakse.

AKCIJSKO RAZISKOVANJE AR

POŽARNIK, 1990

...je oblika samorefleksivnega delovanja s trojnim ciljem:

- Izboljšati svojo prakso
- Izboljšati svoje razumevanje prakse
- Izboljšanje razumevanje okvirne situacije, v kateri praksa poteka.

RAZLIKA MED AR IN APLIKATIVNIM RAZISKOVANJEM

1/4

Raziskovalni cilji:

- AR je usmerjeno v specifičen problem v specifičnem okolju
- Aplikativno raziskovanje je usmerjeno v preverjanje teorij, odnosov med spremenljivkami

RAZLIKA MED AR IN APLIKATIVNIM RAZISKOVANJEM

2/4

Obseg raziskovanja:

- AR je usmerjeno v en sam specifičen problem v specifičnem kontekstu
- Aplikativno raziskovanje je pogojeno z velikim numerusom, ki omogoča posploševanje

RAZLIKA MED AR IN APLIKATIVNIM RAZISKOVANJEM

3/4

Raziskovalni rezultati:

- AR prinese rešitev konkretnega problema
- Aplikativno raziskovanje praviloma ne prinese rešitve konkretnega problema

RAZLIKA MED AR IN APLIKATIVNIM RAZISKOVANJEM

4/4

Raziskovalni pogoji:

- AR vnaša spremembe v prakso in opazuje učinke
- Aplikativno raziskovanje strogo kontrolira raziskovalne pogoje

ZNAČILNOSTI AR

ZUBER & SKERRITT, 1996

1. **Praktično**

- za vse udeležence prinese spremembe v prakso

2. **Participatorno in kooperativno**

- enakovreden odnos in prispevek raziskovalcev in raziskovancev

3. **Emancipatorno**

- raziskovanci so aktivno vključeni v proces in vplivajo na lastno prakso

4. **Interpretativno**

- vsi udeleženci imajo možnost predstaviti svoje poglede; tudi subjektivna perspektiva je pomembna, ne samo raziskovalna objektivna

5. **Kritično**

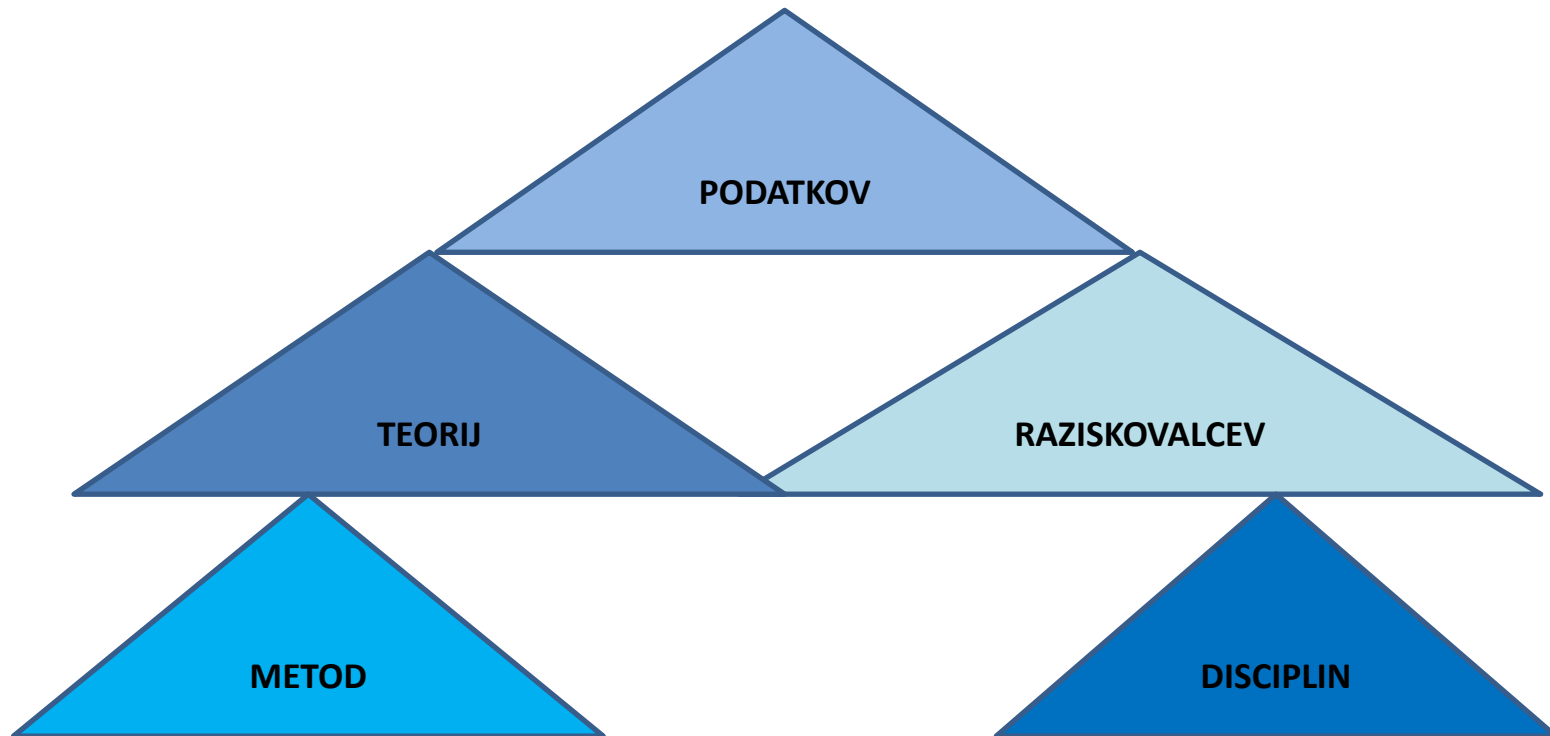
- Kritična analiza situacije in delovanja, ki omogoča vnašanje sprememb

METODA TRIANGULACIJE

- Uporaba različnih metod pri proučevanju določenega raziskovalnega problema.
- Tehnika za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.
- Omogoča popolnejše razumevanje raziskovalnega pojava.

METODA TRIANGULACIJE

VRSTE TRIANGULACIJE

Viri podatkov

- Največ različnih podatkov (*anketa za uporabnike, knjižničarje, vodstvo*)

Raziskovalci

- Različni raziskovalci – raziskovalna skupina/tim – opravljajo iste naloge in primerjajo spoznanja med seboj

Teorija

- Uporabljamo različne teoretične predpostavke, kar onemogoča prehitro zaključevanje; omogoča najširšo teoretično uporabo spoznanj

Discipline

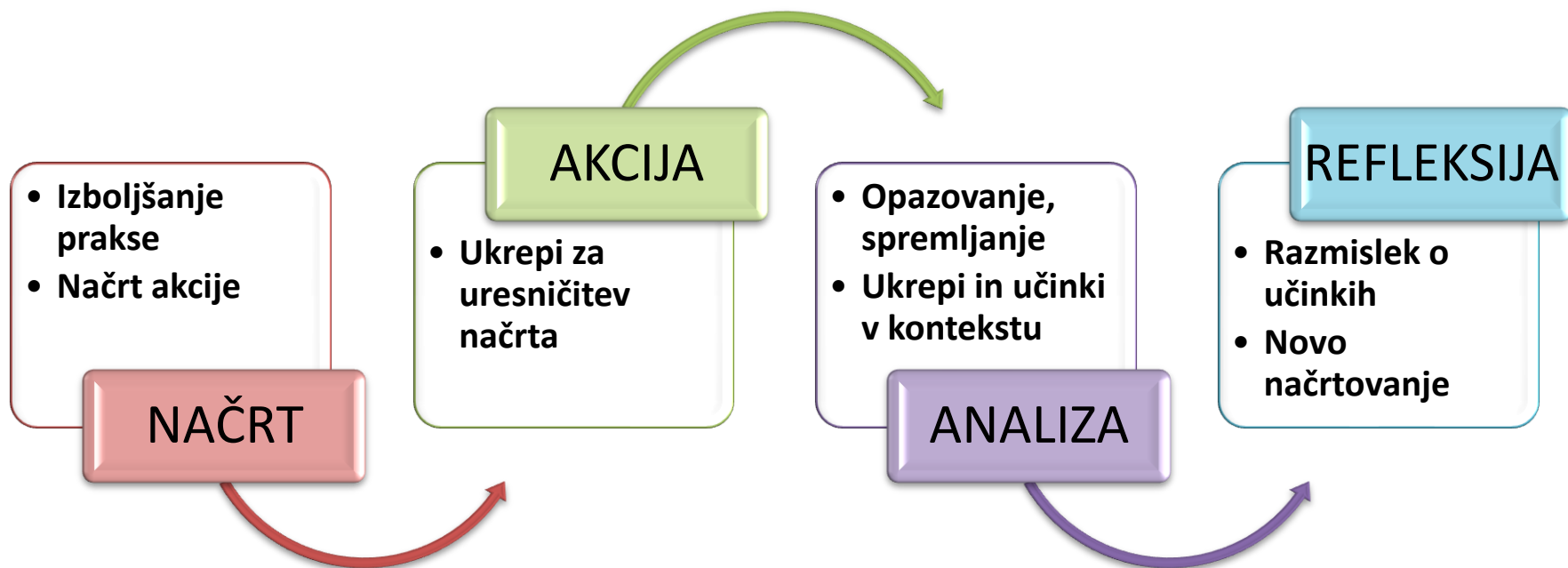
- Interdisciplinarni pristop

VRSTE TRIANGULACIJE

Metoda

- Kombiniranje različnih vrst metod ali tehnik raziskovanja
- Ločimo **zaporedni** in **vzporedni** način kombiniranja
- Ločimo **enakovredni** in **nadrejeni** način kombiniranja

POTEK AR

NAČRT

- Mora biti usmerjen v akcijo
- Socialna akcija je nepredvidljiva
- Akcija mora biti strateška, zato upošteva:
 - vsa tveganja
 - omejitve socialnega okolja

AKCIJA

- Ukrepanje je preudarna variacija obstoječe prakse
- Usmerjenost na:
 - Izboljšavo prakse
 - Izboljšavo razumevanja procesov v praksi
 - Izboljšanje pogojev (konteksta) akcije

ANALIZA

- Opazovanje in spremljanje služi dokumentiranju učinkov akcije
- Opazovati in spremljati je potrebno:
 - Akcijski proces
 - Učinke akcije
 - Okoliščine
 - Omejevalni dejavniki

REFLEKSIJA

- Osmisli ukrepanje
- Upošteva različne poglede na konkreten problem, akcijo, okoliščine in učinke
- Omogoča načrtovanje novega AR

PODROČJA AR

COHEN & MANION, 1995

1. Učinkovitost delovanja subjektov v socialnih kontekstih.
2. Razvoj odnosov med zaposlenimi.
3. Profesionalno delovanje.
4. Organizacija dela.
5. Sistematika dela.
6. Spremembe in inovacije.